

Turizmi Eskişehir'de Düşünmek

Gürcan Banger

20 Mayıs 2014 - SKÅL Eskişehir Kulübü

Yükselen Turizm

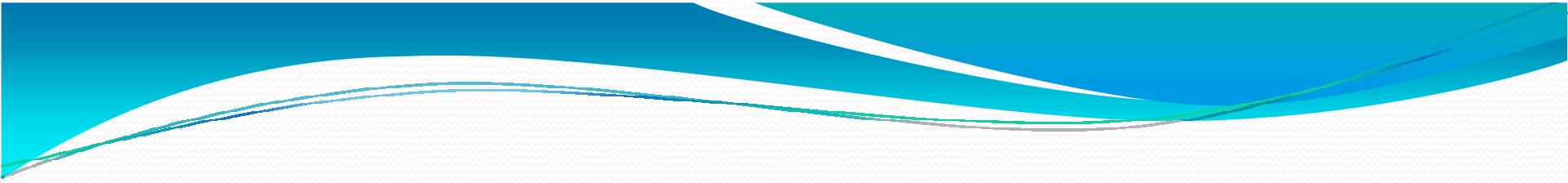
- 1980'li yıllarda gelişmiş Batı ülkelerinde imalat endüstrilerinin Uzakdoğu ülkelere kaçmaya başlamaları ile birlikte turizm ekonomisine olan ilgi yoğunlaştı.
- Yerel yönetimler ihtiyaçlarını karşılayacak gelirleri yaratmak için kent turizmi konusuna odaklandılar.
- Küreselleşmenin etkilemeye başladığı bu dönem bir yandan kentleri öne çıkarırken, diğer yandan kentler açısından turizm gelirlerinin artmasına yol açtı.

'Yükselen' Turizm

- Turizm gelirlerinin cazibesi nedeniyle bu sektöre olan ilginin yükselişi Türkiye'de 1990'lı yılların sonlarına doğru oldu.
- Kalite karşısında fiyat kırarak yapılan rekabet anlayışı, Türkiye'yi 2000'li yıllarda en çok ziyaret edilen destinasyonlar arasında ilk 10'a taşıdı.
- Bu anlayış, Türkiye açısından kalitesiz, katma değersiz, sürdürülebilirliği kuşkulu ve kırılgan bir turizm sektörü yarattı.

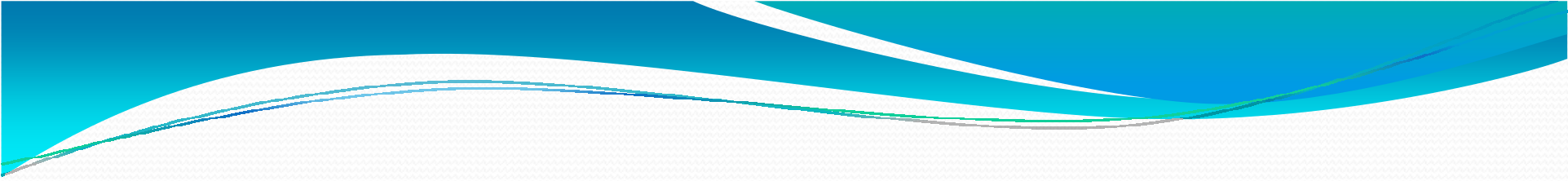
'Yükselen' Turizm

- 20'nci yüzyılın son dilimine gelindiğinde Türkiye'deki merkezi yönetim ve bazı yerleşimlerin yerel yöneticileri turizmin deniz ve güneşten ibaret olmadığını fark ettiler.
- Kentler ve daha küçük yerleşimler, başka ülke şehirlerini veya Türkiye'de başarılı buldukları yerleri 'örnek alarak' yaratıcı, yenilikçi ve özgün olmayan bir 'turizm rekabeti' içine girdiler.
- Bu da; kalite, katma değer, sürdürülebilirlik ve istikrar sorunları açısından genel verimsizliğe paralel bir gelişme gösterdi.

Özel $\leftrightarrow$ Genel

**Eskişehir’den bakarak genelde
turizmin özelde yerel turizm
ve kent turizminin konu ve
sorunlarına göz atalım.**

“Neden Turizm?” konulu iki soru

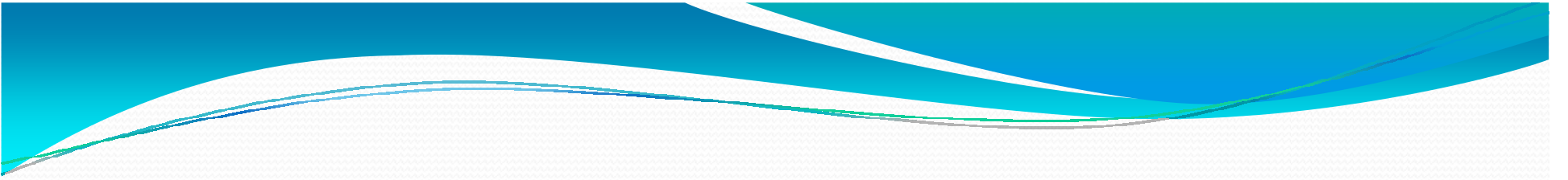
Bir turizm ekonomik işletmesinin veya işletmeler toplamı olarak yerel turizm sektörünün

➤ **Misyonu** nedir?

➤ **Vizyonu** nedir?

Turizm Ekonomisi

- Turizm, değer yaratması gereken ekonomik bir iştir.
- Tüketicilerin ihtiyaç ve beklentilerini tatmin edecek olan bu değer, turizm ekonomik işletmeleri tarafından yaratılır, dağıtılır.
- Bu nedenle turizm sektörünün asli unsuru **turizm ekonomik işletmeleridir**.
- Yerel düzeyde sektörün yönetim, denetleme ve planlama süreçlerine baktığımızda **koordinasyon** ve **liderlik** fonksiyonlarının başka aktörler tarafından yerine getirildiğini görüyoruz.

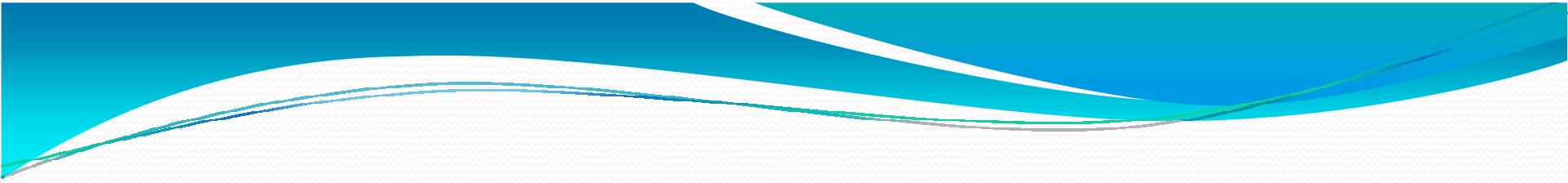
Liderlik

Yerel turizm sektörünün fiili planlaması, organizasyonu ve liderliğinde turizm işletmelerinin (ve bunların örgütlerinin) daha fazla, ağırlıklı ve çeşitlendirilmiş rol alması gerekiyor.

Liderlik

Planlama

- Yerel turizm sektörünün gelişimi ya plansız ya da işletmelerin ikinci sınıf roller oynadığı planlama ile sağlanmaya çalışılıyor.
- Çoğu zaman bölgesel-yerel kültür ve turizm envanteri çalışması, (planlama formasyonu eksikliği nedeniyle) turizm master planlaması ile eşdeğer tutuluyor.
- Yapılan planlar (başta sektörün kendisinin dışarıda bırakılması gibi) çeşitli nedenlerle uygulanma imkânına sahip olamıyor.

Planlama

Turizm işletmeleri ve onların örgütleri, stratejik ve uygulama planlarının yapımında ve uygulanmasında birinci sınıf aktörler olmalı; daha ağırlıklı ve belirleyici roller oynamalıdır.

Planlama

Ürün Geliştirme

- Geleneksel deniz-güneş turizmi dışında yerel turizm, **yeni ürünler ve yeni pazarlama karmaları** geliştirmeyi gerekli kılıyor.
- Ürün geliştirme, doğrudan satış ve pazarlama imkânlarına sahip bütünsel ürünler olmalı.
- Buradaki önemli nokta, ür-ge fonksiyonunu yerine getirirken bir yandan **özgün** diğer yandan **inovatif** (yenilikçi) olmayı başarabilmektir.

Ürün Geliştirme

Turistik pazarlama karmasında çok sayıda faaliyet ve unsurun bir program olarak paketlenerek **özgün ve inovatif bütünsel ürüne** dönüştürülmesi gerekiyor.

Ürün Geliştirme

Turizm ve Kültür Ajandası

- Pek çok yerleşimde olduğu gibi Eskişehir’de de kültüre ve turizme konu olan faaliyetler düzensizlik, plansızlık ve programsızlık içinde yapılıyor.
- H lbuki ne yaptığınız kadar önemli olan, yapılacak olanlardan müşterinin haberdar olmasıdır.
- Turizmin yılbaşında o yıl yapılacak olan düzenli-periyodik faaliyetlerin ve işler haldeki mek nların listelendiği kentsel / bölgesel ölçekte, sürekliliği olan bir **Turizm ve Kültür Ajandası**’na ihtiyaç var.

Turizm ve Kültür Ajandası

- Çok dilli olarak hazırlanan, düzenli-periyodik faaliyetleri ve mek nları içeren (spontane faaliyetler konusunda yıl içinde yenilenebilen) yıllık **Turizm ve Kültür Ajandası** basılı ve sanal ortamda yayınlanır.
- Ajandada yer almak, turistik kurum ve kuruluřlar için bir prestij unsuru ve çatı marka himayesidir.
- Ajandada yer alma řartı sürdürülebilirlik, kalite, hijyen ve sertifikasyon gibi konularla ilgilidir.

Turizm ve Kültür Ajandası

İşletme Ölçeği

- Eskişehir ekonomisinin genel özelliklerinden birisi işletmelerin küçük ölçekli, düşük katma değerli, yavaş büyüme hızına sahip ve kısa ömürlü oluşudur.
- Genel olarak yerel turizm işletmeleri de aynı sorunlar yumağını yaşamaktadır.
- Yerel turizm aracılığı ile yüksek katma değer yaratmanın önündeki engellerden birisi budur.

İşletme Ölçeği + Verimlilik

Başka?

- Yerel turizm sektörünün başka dikkat çeken konuları, sorunları nelerdir?
 - Sektörün ihtiyacına uygun, sürekli yenilenen ve iyileştirilen insan kaynağı,
 - Devletin ve diğer kurumların sağladıkları proje tabanlı hibe desteklerinden yararlanma,
 - Küresel sertifikasyonların edinilmesi,
 - Eğitim ve danışmanlık ihtiyaçlarının karşılanması,
 - Tedarik zincirinin (hediyelik eşya vs) eksiklerinin tamamlanması,

Başka?

- **Yerel turizm sektörünün başka dikkat çeken konuları, sorunları nelerdir?**
 - Çatı marka ve denetim (audit) sisteminin kurulması,
 - Yeni turizm gelişim alan ve konularının öngörülmesi,
 - Yaygın ve katma değerli pazarlama iletişimi yapılması,
 - İşbirliği ve birlikte çalışma imkânlarının yaratılması... ve daha birçokları.

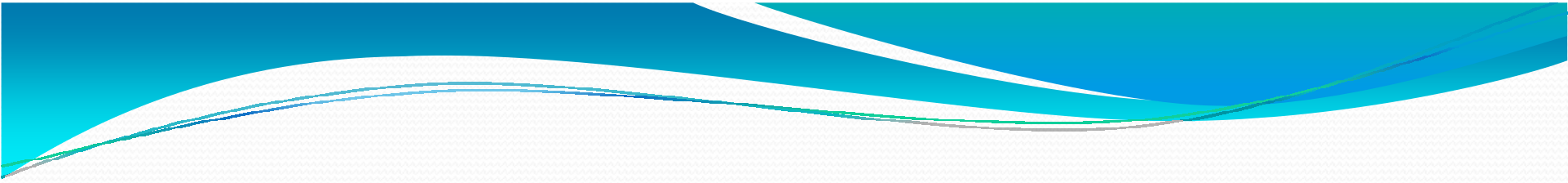
Kümelenme

- Sözü edilen konuların başarılması ve sorunların aşılması için sektörün birincil aktörleri olan turizm işletmelerinin ağırlıklı olarak yer aldığı bir **örgütsel yapı** gerekir.
- Bu yapı, **yerel turizm kümelenmesidir**.
- Sanayi kümelenmelerinde hayli mesafe almış olan Eskişehir, turizmi de içine alan hizmet sektörü kümelenmesi alanında eksikli ve zayıftır.

Kümelenme

Vizyoner, çok temalı, çok aktörlü ve yüksek katma değerli yerel ve bölgesel turizm için ihtiyaç olan yapı, (doğru anlaşılmış ve örgütlenmiş) **turizm kümelenmesidir.**

Kümelenme

**Giderek
yakınlaşan bir
tehlike...**

Günübirlik Turizm

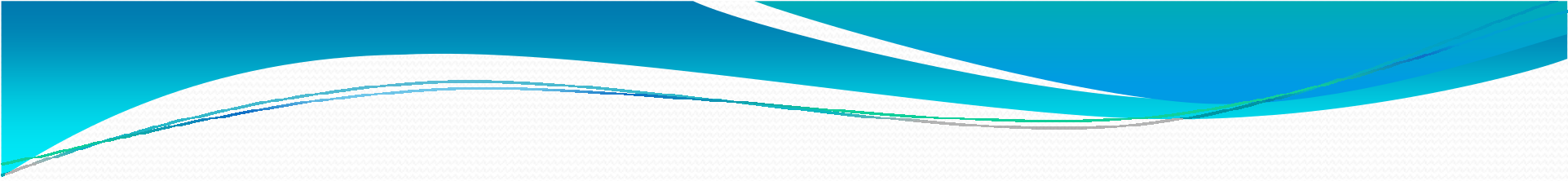
Eskişehir'in acilen
günübirlik turizm
bataklığından
kurtulması gerekiyor.

- **Hangi potansiyeli değerlendirebiliriz?**

- **Nişler,**
- **Olası ürün ve hizmetler,**
- **Müşteriler,**
- **Paydaşlar...**

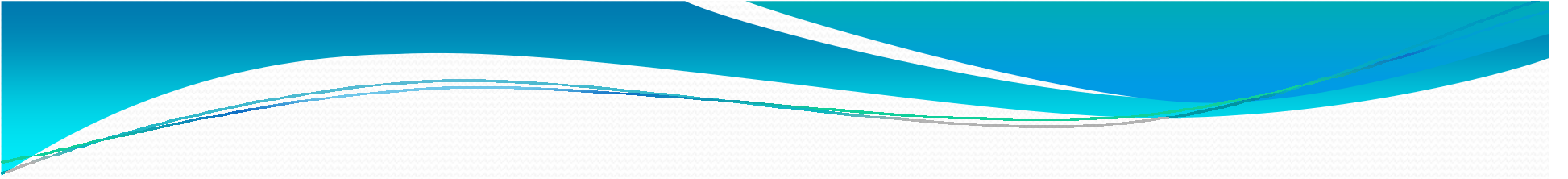
Üniversiteler

- Eskişehir olarak elimizdeki en değerli varlıklardan birisi **üniversiteler**dir.
- Turizm sektörü işletmelerinin katılımıyla **uluslararası bilimsel kongre – sempozyum – sanat festivali organizasyonu** katma değerli bir seçenektir.
- Üniversiteler ve diğer eğitim-öğretim kurumlarının katılımıyla **yetişkin eğitimi turizmi** bir başka seçenek olabilir.

Bilim ve Sanat

- Eskişehir'in **bilim ve sanat temalı kültürel turizm**e uygun bir yapısı var.

Tarih - Kültür

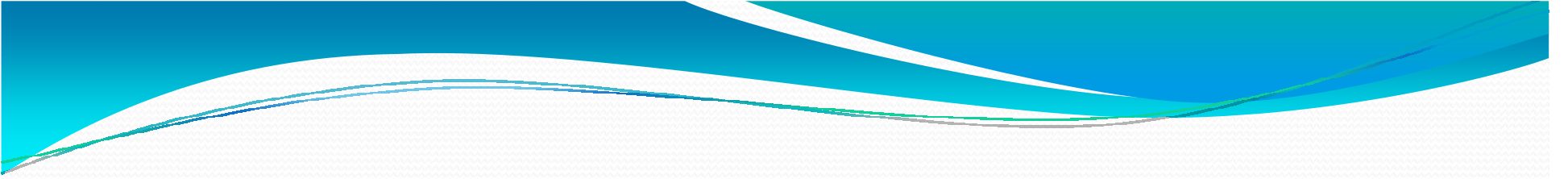
- Eskişehir'in **tarih-kültür turizm**ine uygun bir yapısı var.

İnanç

- Eskişehir'in **inanç temalı kültürel turizme** uygun bir yapısı var.

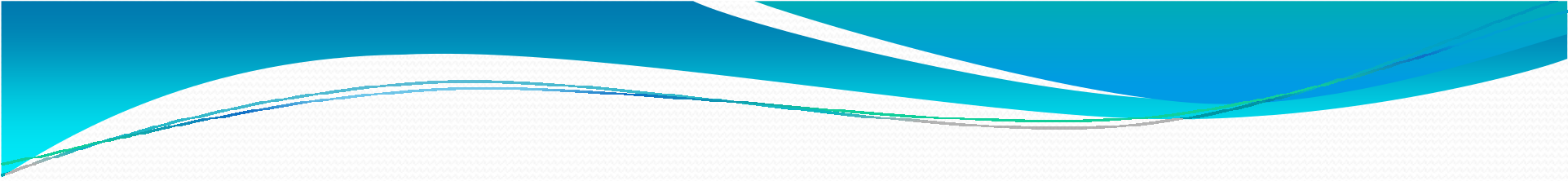
Çok Kültürlülük

- Eskişehir'in **çok** **kültürlülük temalı** **kültürel turizm**e uygun bir yapısı var.

Eğlence

- Eskişehir'in **eğlence odaklı turizm**e uygun bir yapısı var.

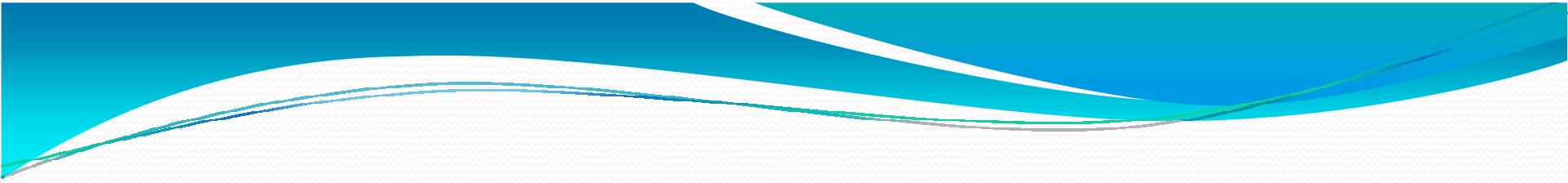

Park-Müze

- Eskişehir'in **tema parkı ve müze turizm**ine uygun bir yapısı var.

Gençlik

- Eskişehir'in **gençlik turizm**ine uygun bir yapısı var.

Mağaracılık

- Eskişehir'in doğal şartlarda **mağara turizm**ine uygun bir yapısı var.

Doğa-Dış Alan

- Eskişehir'in havacılık, atçılık ve kuş gözlemciliği turizmine uygun bir yapısı var.

Doğa-Dış Alan

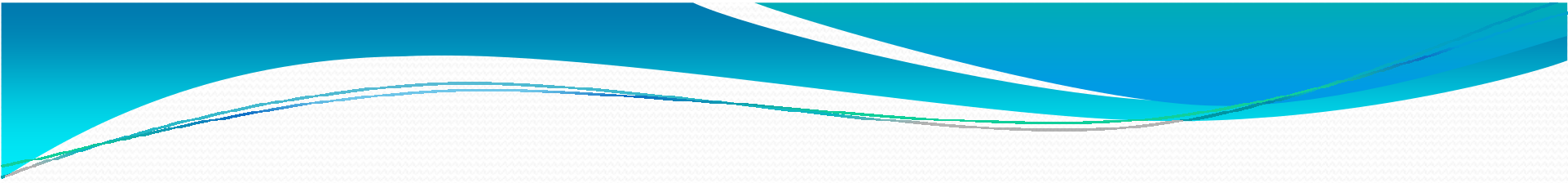
- Eskişehir'in **flora ve fauna araştırmacılığı ile trekking turizmine uygun bir yapısı var.**

Yaratıcı Endüstriler

- Ek yatırım yapılması durumunda **yaratıcı endüstriler turizmi** oluşabilir.

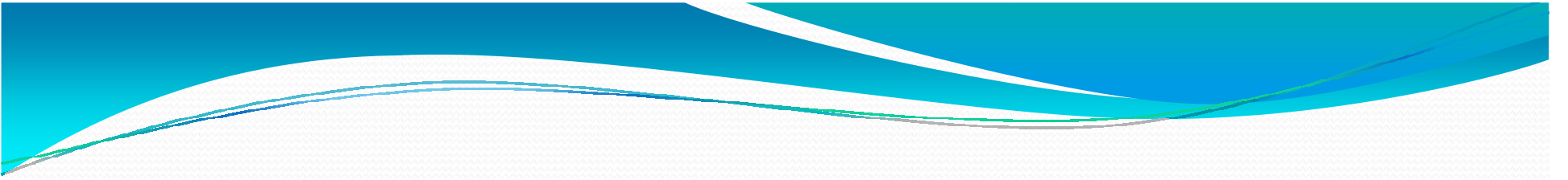
Yeni Sanayiler

- Odaklanılması durumunda havacılık ve raylı sistemler gibi alanlarda **iş - sanayi turizmi** gelişebilir.

Termal

- Ana ürün olmamakla birlikte **termal turizm** konusunda mesafe alınabilir.

-
- **Nazik davetiniz ve sabırlı ilginiz için teşekkür ederim.**
 - **Görüş ve önerilerinizi dinlemek, sorularınızı cevaplamak isterim.**
 - **Gürcan Banger**